

Pārtikas un veterinārais
dienests

Hroniskās novājēšanas slimības uzraudzības programma: principi

Edvīns Oļševskis,
Veterinārās uzraudzības departaments

Kalsnava, 23.01.2018.

HNS uzraudzības programma

- Eiropas Komisijas Regula 2017/1972/ES (30.10.2017)
- **EK līdzfinansēta** uzraudzības programma
- Ievieš: Baltijas valstis, Polija, Somija un Zviedrija
- Programmas ilgums – 3 gadi (2018-2020)

Programmas principi balstīti uz EFSA zinātniskā viedokļa

SCIENTIFIC OPINION

ADOPTED: 2 December 2016

doi: 10.2903/j.efsa.2017.4667

Chronic wasting disease (CWD) in cervids

EFSA Panel on Biological Hazards (BIOHAZ),
Antonia Ricci, Ana Allende, Declan Bolton, Marianne Chemaly, Robert Davies,
Pablo Salvador Fernández Escámez, Rosina Gironés, Lieve Herman, Kostas Koutsoumanis,
Roland Lindqvist, Birgit Nørrung, Lucy Robertson, Moez Sanaa, Panagiotis Skandamis,
Emma Snary, Niko Speybroeck, Benno Ter Kuile, John Threlfall, Helene Wahlström,
Sylvie Benestad, Dolores Gavier-Widen, Michael W Miller, Giuseppe Ru, Glenn C Telling,
Morten Tryland, Angel Ortiz Pelaez and Marion Simmons

Abstract

In April and May of 2016, Norway confirmed two cases of chronic wasting disease (CWD) in a wild reindeer and a wild moose, respectively. In the light of this emerging issue, the European Commission requested EFSA to recommend surveillance activities and, if necessary, additional animal health risk-based measures to prevent the introduction of the disease and the spread into/within the EU, specifically Estonia, Finland, Iceland, Latvia, Lithuania, Norway, Poland and Sweden, and considering seven wild, semidomesticated and farmed cervid species (Eurasian tundra reindeer, Finnish (Eurasian) forest reindeer, moose, roe deer, white-tailed deer, red deer and fallow deer). It was also asked to assess any new evidence on possible public health risks related to CWD. A 3-year surveillance system is proposed, differing for farmed and wild or semidomesticated cervids, with a two-stage sampling programme at the farm/geographically based population unit level (random sampling) and individual level (convenience sampling targeting high-risk animals). The current derogations of Commission

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2017.4667/epdf>

HNS uzraudzības programma (2)

Mērķis: Izmeklēt augsta riska briežu dzimtas dzīvniekus: **aļņus**, baltastes briežus, **staltbriežus**, **stirnas** un ziemeļbriežus:

- vecāki par 12 mēnešiem;
- atrasti beigti vecuma, slimību, citu dzīvnieku uzbrukumu dēļ;
- notriekti transporta negadījumā uz autoceļiem vai dzelzceļa;
- nokauti, nošauti;
- novēro HNS raksturīgās klīniskās pazīmes;

Izmeklējamais paraugs: galvas smadzenes (*obex*) un aizrīkles limfmezgli, mandeles?!

Ģeogrāfiskais pārklājums!

Uzraudzības programma LV (1)

Mērķa sugas: **alnis, staltbriedis, stirna.**

Paraugu skaits **no savvaļas** (jeb meža dzīvniekiem):

- 1000 paraugi gadā
- 100 vietās (punktos)

Paraugu skaits no **briežu dārziem**

- 205 paraugi gadā
- 41 vietā – (punktos)

Uzraudzības programma LV (2)

Paraugu noņemšana:

- Mednieki ?
- Veterinārārsti ?
- Inspektori ?

Uzraudzības programma LV (3)

- Paraugus iesūta izmeklēšanai ZI BIOR:
 1. priona proteīna (PrP) noteikšanai:
 - ar ātro noteikšanas testu (ELISA) - 1205 (gadā)
 - ar apstiprinošo testu aizdomīga vai pozitīva ELISA rezultātu gadījumā (imunohistoķīmiju, klasisko histoloģiju) – 20 (gadā)
 2. PrP genotipa noteikšanai:
 - ar molekulāro sekvenēšanas reakciju – 605 (gadā) (neizmeklētos paraugus uz PrP genotipu saglabā sasaldētus līdz 2021. gada 31. decembrim)

Uzraudzības programma LV (4)

Iespējamā samaksas kārtība:

- Samaksa veterinārārstiem/ medniekiem par paraugu noņemšanu : *25,83 eiro*
- Samaksa medniekiem par HNS pozitīva līķa savākšanu un nogādāšanu uz konteineru: *30,00 eiro*
- Samaksa (kompensācija) medniekiem par izņemto HNS pozitīvo liemeni: *75,00 eiro*

Uzraudzības programma LV (5)

DISKUSIJAI

- Neskaidrības...
- Jautājumi...
- Priekšlikumi...
- Pieredze....

